

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Πάτρα 22-7-2026

Αριθ. Πρωτ.: 1334

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
ΔΙΟΙΚΟΥΣΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 8η ΤΗΣ 21ης-7-2026
ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: 19:15 ΩΡΑ ΛΗΞΗΣ: 20:25

ΠΑΡΟΝΤΕΣ:

1. Καραχάλιος Ευάγγελος, Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, **Πρόεδρος** (Εναρξη – Λήξη)
2. Πάλμου Ουρανία, Πολιτικός & Αρχιτέκτονας Μηχανικός, **Αντιπρόεδρος** (Εναρξη – Λήξη)
3. Μπάρλου Ευτυχία, MSc Πολιτικός Μηχανικός, **Γεν. Γραμματέας** (Εναρξη – Λήξη)
4. Βλαχοστάθης Σωτήριος, Ηλεκτρολόγος & Ηλεκτρονικός Μηχανικός, Μέλος (Εναρξη – Λήξη)
5. Βόγλη Ευφροσύνη, Χημικός Μηχανικός, Μέλος (Εναρξη – Λήξη)
6. Παπαδάμ Γλυκερία, Πολιτικός Μηχανικός, Μέλος (Εναρξη – Λήξη)
7. Σελίμης Ιωάννης, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός & Τεχνολογίας Υπολογιστών, Μέλος (Εναρξη – Λήξη)
8. Χρυσοβιτσάνος Νικόλαος, Πολιτικός Μηχανικός, Μέλος (Εναρξη – Λήξη)

ΑΠΟΝΤΕΣ

1. Γεωργοπούλου Χριστίνα, Πολιτικός Μηχανικός, Μέλος
2. Μόσχοβος Παναγιώτης, Πολιτικός Μηχανικός, Μέλος
3. Σταυρόπουλος Σταύρος, Πολιτικός Μηχανικός, Μέλος

Γραμματέας: Καρκάνη Θεοδώρα-Πασχαλία, Υπάλληλος Τ.Ε.Ε. Δυτικής Ελλάδας
(Απομαγνητοφώνηση πρακτικών)

Θέμα 1ο: Συζήτηση για την Ανάπλαση του Παραλιακού Μετώπου της Πάτρας.

Ο Πρόεδρος του Τ.Ε.Ε. Δυτικής Ελλάδας, κ. Ευάγγελος Καραχάλιος, καταθέτει στο Σώμα εισήγηση για τη διαδικασία σχεδιασμού και έγκρισης της προμελέτης της Ανάπλασης του Παραλιακού Μετώπου της Πάτρας.

Κατόπιν διαλογικής συζήτησης, η Διοικούσα Επιτροπή εγκρίνει **κατά πλειοψηφία** την ανωτέρω εισήγηση του Προέδρου του Τ.Ε.Ε. Δυτικής Ελλάδας, η οποία επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση ως αναπόσπαστο μέρος της.

Μειοψήφησε ο κ. Νικόλαος Χρυσοβιτσάνος.

Η απόφαση αυτή επικυρώνεται αυθημερόν.

Ο Πρόεδρος

Η Γεν. Γραμματέας

Ευάγγελος Καραχάλιος
Μηχανικός Χωροταξίας,
Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ευτυχία Μπάρλου
Πολιτικός Μηχανικός

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΤΕΕ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Για τη διαδικασία σχεδιασμού και έγκρισης της προμελέτης της Ανάπλασης του Παραλιακού Μετώπου της Πάτρας

Η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ Δυτικής Ελλάδας πληροφορήθηκε μέσω δημοσιευμάτων στον Τύπο ότι το **Δημοτικό Συμβούλιο Πατρέων καλείται στις 22 Ιουλίου 2026 να εγκρίνει την προμελέτη του Β΄ Τμήματος της ανάπλασης του παραλιακού μετώπου, που αφορά το τμήμα μεταξύ των προβολών των οδών Τριών Ναυάρχων και Θεσσαλονίκης.**

Το γεγονός αυτό δημιουργεί εύλογο και σοβαρό προβληματισμό.

Όχι μόνο επειδή το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, ως θεσμοθετημένος τεχνικός σύμβουλος της Πολιτείας, ουδέποτε έλαβε επισήμως την προμελέτη, τα σχέδια και τον πλήρη φάκελο της υπό έγκριση παρέμβασης, ούτε κλήθηκε να συμμετάσχει σε οποιοδήποτε στάδιο ενημέρωσης, επιστημονικού διαλόγου ή διαβούλευσης.

Αλλά κυρίως επειδή, από όσα μέχρι σήμερα έχουν δημοσιοποιηθεί, ούτε η ίδια η πόλη γνωρίζει με ποιον τρόπο σχεδιάστηκε το σημαντικότερο έργο αστικού μετασχηματισμού των τελευταίων πενήντα ετών.

Η εισήγηση αυτή δεν αποτελεί αξιολόγηση μιας αρχιτεκτονικής πρότασης. Το ΤΕΕ δεν την έχει λάβει. Δεν αποτελεί επίσης αμφισβήτηση της αρμοδιότητας του Δημοτικού Συμβουλίου να αποφασίζει.

Αφορά όμως κάτι βαθύτερο. **Αφορά τη διαδικασία με την οποία παράγεται ο δημόσιος χώρος μιας σύγχρονης ευρωπαϊκής πόλης.** Και αυτή η διαδικασία οφείλει να χαρακτηρίζεται από διαφάνεια, επιστημονική τεκμηρίωση και δημόσια λογοδοσία.

Από τον Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό του 2020 και την κατάληξη του στην απονομή των τριών Β΄ βραβείων βρισκόμαστε 7 χρόνια μετά μπροστά στην έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο Πατρέων ενός από τα 3 τμήματα της προμελέτης, χωρίς όμως ένα συνολικό σχεδιασμό ανάπλασης του παραλιακού μετώπου της Πάτρας, μέσα στον οποίο έπρεπε να εντάσσεται το τμηματικό έργο.

1. Η ανάπλαση του παραλιακού μετώπου δεν είναι ένα ακόμη δημόσιο έργο

Η παραχώρηση του παραλιακού μετώπου στον Δήμο Πατρέων αποτέλεσε ένα ιστορικό γεγονός. Για πρώτη φορά μετά από δεκαετίες δημιουργήθηκε η δυνατότητα να αποκατασταθεί η σχέση της πόλης με τη θάλασσά της. Η ανάπλαση του παραλιακού μετώπου δεν αποτελεί ακόμη ένα δημόσιο έργο. Αποτελεί ίσως τη σημαντικότερη πολεοδομική παρέμβαση μετά τη μεταπολίτευση. Είναι η παρέμβαση που θα καθορίσει:

- τη νέα εικόνα της πόλης,
- τη σχέση του ιστορικού κέντρου με το θαλάσσιο μέτωπο,
- τη βιώσιμη κινητικότητα,

- τη λειτουργία των δημόσιων χώρων ως σύνολο με τους ήδη υπάρχοντες,
- την οικονομική και τουριστική φυσιογνωμία της Πάτρας,
- την πολιτιστική της ταυτότητα για τις επόμενες γενιές.

Στη διεθνή επιστημονική βιβλιογραφία τα παραλιακά μέτωπα αντιμετωπίζονται ως **στρατηγικές παρεμβάσεις αστικού μετασχηματισμού**.

Δεν αποτελούν έργα διαμόρφωσης κοινόχρηστων χώρων. Αποτελούν έργα που επαναπροσδιορίζουν συνολικά την πόλη. Ακριβώς γι' αυτό απαιτούν υψηλό επίπεδο τεκμηρίωσης, αρχιτεκτονικής αντίληψης, σύνθεσης και δημόσιας λογοδοσίας.

2. Το βασικό ερώτημα δεν είναι η αρχιτεκτονική πρόταση. Είναι ο τρόπος με τον οποίο αυτή προέκυψε.

Η πόλη καλείται να εγκρίνει ένα αποτέλεσμα, χωρίς να γνωρίζει τη διαδικασία παραγωγής του. Αυτό δεν αποτελεί απλώς έλλειμμα ενημέρωσης. Αποτελεί έλλειμμα θεσμικής λογοδοσίας.

Το τμήμα της προμελέτης που εισάγεται προς έγκριση δεν αποτελεί την εξέλιξη ενός πρώτου βραβείου αρχιτεκτονικού διαγωνισμού.

Αποτελεί προϊόν σύνθεσης **τριών διαφορετικών Β΄ Βραβείων**, στα οποία στη συνέχεια ανατέθηκε, με απευθείας ανάθεση, η εκπόνηση μελετητικού αντικειμένου ιδιαίτερα μεγάλου οικονομικού αντικειμένου.

Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί αυξημένη απαίτηση επιστημονικής τεκμηρίωσης. Οφείλει να είναι απολύτως σαφές:

- ποιος συνέταξε τη νέα ενιαία αρχιτεκτονική πρόταση,
- ποιο όργανο την ενέκρινε,
- ποια ήταν τα κριτήρια σύνθεσης,
- με ποιον τρόπο διασφαλίστηκε ότι τηρήθηκαν οι βασικές αρχές του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού από την στιγμή που οι 3 δεύτερες βραβευμένες προτάσεις είχαν τελείως διαφορετική αρχιτεκτονική αντίληψη για το σύνολο του παράκτιου μετώπου

Το ερώτημα αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία, επειδή η ίδια η Κριτική Επιτροπή του διαγωνισμού είχε επισημάνει στα πρακτικά της ότι **καμία από τις προτάσεις δεν απέδιδε με επάρκεια ένα παραλιακό μέτωπο του 21ου αιώνα και ότι απουσίαζε μία ενιαία αρχιτεκτονική γραφή**.

Επομένως, η δημόσια παρουσίαση του τρόπου με τον οποίο θεραπεύθηκαν οι παρατηρήσεις αυτές δεν αποτελεί επιλογή. Αποτελεί προϋπόθεση διαφάνειας, επιστημονικής και τεχνικής επάρκειας.

4. Είναι επιστημονικά ορθό να εγκρίνεται μόνο ένα τμήμα μιας ενιαίας παρέμβασης;

Η μελέτη του έργου «Ανάπλαση του παραλιακού μετώπου της Πάτρας», αφορά στην ανάπλαση του παραλιακού μετώπου της πόλης στα τμήματα αυτού που ορίζονται από το ανάντη πεζοδρόμιο των οδών Ηρώων Πολυτεχνείου – Όθωνος Αμαλίας – Ακτής Δυμαίων έως τις προβολές των οδών Π. Κανελλοπούλου και Ε. Βενιζέλου, και επί πλέον στο τμήμα που ορίζεται δυτικά της οδού Αώου έως

την ακτογραμμή και μεταξύ των οδών Τερψιθέας και Π. Κανελλοπούλου. Αναλυτικά η ανάπλαση ορίζεται από τις κατωτέρω διακεκριμένες ενότητες του Παραλιακού Μετώπου:

- Στο τμήμα μεταξύ των προβολών των οδών Ε. Βενιζέλου και Τριών Ναυάρχων (Τμήμα Α)
- Στο τμήμα μεταξύ των προβολών των οδών Τριών Ναυάρχων και Θεσσαλονίκης (Τμήμα Β)
- Στο τμήμα μεταξύ των προβολών των οδών Θεσσαλονίκης και Κανελλοπούλου (Τμήμα Γ)

Το Δημοτικό Συμβούλιο καλείται να εγκρίνει αποκλειστικά το Β' Τμήμα της ανάπλασης, τεμαχίζοντας την συνολική πρόταση με αυθαίρετο τρόπο κατά την εκτίμησή μας.

Όχι το συνολικό Master Plan.

Όχι τη συνολική αρχιτεκτονική σύνθεση του παραλιακού μετώπου της Πάτρας.

Όχι την ενιαία πολεοδομική πρόταση.

Ωστόσο, η ποιότητα ενός παραλιακού μετώπου αξιολογείται ως ενιαίο σύνολο. Η συνοχή, η συνέχεια των δημόσιων χώρων, η λειτουργική διασύνδεση και η κοινή αρχιτεκτονική ταυτότητα δεν μπορούν να κριθούν αποσπασματικά.

Η αποσπασματική έγκριση ενός μόνο τμήματος δημιουργεί σοβαρά επιστημονικά ερωτήματα ως προς τη δυνατότητα ολοκληρωμένης αξιολόγησης της συνολικής παρέμβασης.

5. Υπάρχουν κρίσιμα ζητήματα τεχνικής ωριμότητας του σχεδιασμού

Η έγκριση και η εφαρμοσιμότητα μιας μελέτης προϋποθέτει σαφή δεδομένα σχεδιασμού. Παραμένουν όμως αναπάντητα κρίσιμα ζητήματα όπως:

- η οριστική τύχη του κτιρίου του ΟΛΠΑ,
- η τελική πρόταση της διέλευσης του σιδηρόδρομου και κυρίως τα τεχνικά χαρακτηριστικά αυτού,
- οι εγκρίσεις του ΟΣΕ,
- οι εγκρίσεις της Κτηματικής Υπηρεσίας για τον Αιγιαλό και την Παραλία,
- οι εγκρίσεις του ΟΛΠΑ για το τμήμα της λιμενικής ζώνης που εμπλέκεται με την σχεδίαση κρίσιμων παραμέτρων.

Είναι εύλογο να αναρωτηθεί κανείς πώς μπορεί να εγκρίνεται μια προμελέτη όταν βασικές παράμετροι του ίδιου του σχεδιασμού δεν έχουν ακόμη οριστικοποιηθεί.

Η τεχνική ωριμότητα δεν αφορά μόνο την αισθητική ποιότητα μιας πρότασης. Αφορά πρωτίστως την εφαρμόσιμότητά της και την της ισχύ βάσει του νομικού πλαισίου στο οποίο εκπονείται η προμελέτη

6. Η ευρωπαϊκή εμπειρία δείχνει έναν διαφορετικό δρόμο

Η **Νέα Χάρτα της Λειψίας** (2020) δεν αποτελεί μια γενική πολιτική διακήρυξη. Αποτελεί το

θεμελιώδες πλαίσιο πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον σχεδιασμό των σύγχρονων πόλεων.

Η Χάρτα εισάγει ως κεντρική αρχή την Ολοκληρωμένη Διακυβέρνηση (Integrated Governance), σύμφωνα με την οποία οι μεγάλες αστικές παρεμβάσεις δεν σχεδιάζονται μονοδιάστατα ούτε εξαντλούνται στην αρμοδιότητα μιας διοίκησης. Αντίθετα, αποτελούν προϊόν συνεργασίας της αυτοδιοίκησης, της επιστημονικής κοινότητας, των κοινωνικών φορέων και των πολιτών, μέσα από διαφανείς διαδικασίες, τεκμηριωμένο διάλογο και σύνθεση γνώσης.

Στην ίδια κατεύθυνση κινούνται η **Territorial Agenda 2030**, οι αρχές του **New European Bauhaus** και η **Σύμβαση του Faro**, που αναγνωρίζουν ότι η ποιότητα του δημόσιου χώρου δεν εξαρτάται μόνο από τον τελικό σχεδιασμό του, αλλά πρωτίστως από τον τρόπο με τον οποίο αυτός παράγεται.

Η σύγχρονη ευρωπαϊκή πόλη δεν σχεδιάζεται με την αντίληψη ότι η διοίκηση αποφασίζει και η κοινωνία ενημερώνεται. Σχεδιάζεται με την αρχή ότι η διοίκηση συνθέτει, ακούει, αξιολογεί και τελικά αποφασίζει.

Αυτή είναι η ουσία της δημοκρατικής διακυβέρνησης στον αστικό σχεδιασμό.

Υπό το πρίσμα αυτό, η Διοικούσα Επιτροπή διαπιστώνει με ιδιαίτερη ανησυχία ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας και οι φορείς της πόλης δεν συμμετείχαν σε κανένα στάδιο της διαδικασίας εκπόνησης της προμελέτης.

Δεν πραγματοποιήθηκε καμία θεσμική ενημέρωση. Δεν υπήρξε καμία παρουσίαση της εξέλιξης της μελέτης από τους μελετητές ή τις υπηρεσίες του Δήμου. Δεν ζητήθηκε ποτέ η συμβολή των επιστημονικών επιτροπών του Επιμελητηρίου. Δεν οργανώθηκε καμία διαδικασία τεχνικού διαλόγου.

Το ΤΕΕ πληροφορήθηκε την ολοκληρωμένη προμελέτη μόλις τρεις (3) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Για όλους τους παραπάνω λόγους προτείνεται η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ Δυτικής Ελλάδας:

1. Να εκφράσει την έντονη θεσμική της ανησυχία για τον αποκλεισμό του ΤΕΕ από κάθε στάδιο ενημέρωσης, διαβούλευσης και επιστημονικής συμβολής στον σχεδιασμό της ανάπλασης του παραλιακού μετώπου μετά την συμβασιοποίηση της μελέτης.
2. Να διαπιστώσει ότι υπάρχει σοβαρό νομικό και τεχνικό κενό διότι δεν έχει παρουσιαστεί δημόσια και τεκμηριωμένα η διαδικασία με την οποία προέκυψε η ενιαία αρχιτεκτονική πρόταση από τη σύνθεση των τριών Β' βραβευμένων μελετών του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, ούτε ο τρόπος με τον οποίο θεραπεύθηκαν οι επισημάνσεις της Κριτικής Επιτροπής βάσει των οποίων «.. το σύνολο των μελετών που παραδόθηκαν για ένα τόσο αξιόλογο τεχνικό έργο, είναι πως καμία δεν καταφέρνει με επιτυχία να αποδώσει με επάρκεια τις σύγχρονες συνθήκες ενός Δημόσιου χώρου/ παραλιακού μετώπου που κοιτάζει στον 21ο αιώνα. Απουσιάζει επίσης από τις μελέτες η σύνταξη μιας ενιαίας Αρχιτεκτονικής

γραφής...»

3. Να θεωρήσει ότι η εισαγωγή προς έγκριση μόνο του Β' Τμήματος, χωρίς προηγούμενη παρουσίαση και αξιολόγηση του συνολικού Master Plan, δεν επιτρέπει την ολοκληρωμένη επιστημονική κρίση για την ενιαία αρχιτεκτονική και πολεοδομική φυσιογνωμία της παρέμβασης, άρα εκ της φύσεως της η προμελέτη είναι νομικά και τεχνικά ελλιπής.
4. Να ζητήσει να παρουσιαστούν από την Δημοτική Αρχή και την Διευθύνουσα Υπηρεσία τα οριστικά δεδομένα σχεδιασμού που δόθηκαν στους μελετητές για:
 - i. την υπογειοποίηση του τρένου,
 - ii. την κατεδάφιση του παλιού κτιρίου ΟΛΠΑ ,
 - iii. τη σύμφωνη γνώμη της Κτηματικής Υπηρεσίας για την ζώνη μεταξύ Αιγιαλού και Παραλίας και τις διαμορφώσεις που προτείνονται και ζητούνται προς έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο
 - iv. την έγκριση του ΟΛΠΑ για τις διαμορφώσεις που προτείνονται εντός ή όμορα της λιμενικής ζώνης
 - v. τις εισόδους και εξόδους στο μέτωπο και τη σύνδεση του χώρου με την πόλη
5. Να ζητήσει την αναβολή της λήψης απόφασης από το Δημοτικό Συμβούλιο έως ότου παρουσιαστεί δημόσια το σύνολο της μελέτης, τεκμηριωθούν οι βασικές αρχές σχεδιασμού και δοθεί ο απαιτούμενος χρόνος επιστημονικής αξιολόγησης.
6. Να ζητήσει την άμεση διοργάνωση ανοικτής δημόσιας επιστημονικής παρουσίασης της μελέτης, με τη συμμετοχή των μελετητών, των υπηρεσιών του Δήμου, του Πανεπιστημίου Πατρών, του ΤΕΕ και όλων των συναρμόδιων επιστημονικών φορέων.